

Complexnummer: 511206

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Huis te Jaarsveld

Aantal complexonderdelen

7

Monumentnummers van complexonderdelen

511207, 511208, 511209, 511210,
511211, 511212, 511213

Woonplaats

Jaarsveld

Gemeente

Lopik

Provincie

Utrecht

Hoofdadres van hoofdobject

S L van Alterenlaan 27, 3413 MJ Jaarsveld

Complexomschrijving

In structuur en deels in detail gaaf bewaarde buitenplaats met HOOFDGEBOUW (1), HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG (2), KOETSHUIS (3), DAM MET TOEGANGSHEK (4), HEK (5), JAGERHUIS MET STAL (6), BRUG (7). Ten noorden van de Lekdijk direct ten oosten van het dorp Jaarsveld ligt de historische buitenplaats Huis te Jaarsveld. De oudste vermelding van bebouwing dateert uit 1384. Het middeleeuwse kasteel, ook Veldestein genaamd, lag binnen een dubbele grachtengordel waarin het kasteleiland met voorburcht en een eveneens omgracht voorterrein (zie de landmeterskaart van Joannes Leupenius uit 1685); deze structuur is gaaf bewaard gebleven. De boerderij 'Jagershuis' en de twee toegangen vanaf de Van Alterenlaan (west), die op de kaart staan getekend, zijn thans nog aanwezig. Het kasteel werd in 1673 verwoest door de Fransen en niet weer herbouwd. Een beschrijving uit 1683 noemt 'de vermaerde hoge en vrije heerlyckheit van Jaersvelt, bestaende uit een vervallen sloth, leggende in sijne dubbele grachten, den duyventoren, thuymanshuys'. Het kasteel werd in de negentiende eeuw afgebroken. Op het kasteleiland zijn de middeleeuwse funderingsresten van het oude slot in de grond nog aanwezig. Ten noorden hiervan op het voorterrein liet de toenmalige eigenaar Cornelis de Witt in 1759-1760 het huidige huis bouwen. In de negentiende eeuw werd dit huis vergroot en het omringende terrein in landschapstijl ingericht met een theekoepeltje op de Lekdijk.

Op de bijbehorende kaart is de omgrenzing van het complex alsmede de aanduiding van de onderdelen aangegeven. De omgrenzing wordt bepaald door de Lekdijk, de Van Alterenlaan en de Veldesteinlaan.

Waardering De HISTORISCHE BUITENPLAATS is van algemeen cultuur-, architectuur- en tuinhistorisch belang:

- vanwege de middeleeuwse grachtenstructuur bestaande uit een dubbele omgrachting met kasteleiland en voorburcht;
- vanwege de middeleeuwse funderingsrestanten op het kasteleiland, die van archeologisch belang zijn;
- vanwege het lanenstelsel;
- vanwege het in oorsprong 18de-eeuwse hoofdgebouw;
- vanwege de visuele samenhang tussen de complexonderdelen.

Monumentnummer*: 511207

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 14 september 1999
Kadaster deel/nr: 82835/27

*Monumentnaam***

Huis te Jaarsveld

Complexnummer

511206

Complexnaam

Huis te Jaarsveld

*Woonplaats**

Jaarsveld

*Gemeente**

Lopik

*Provincie**

Utrecht

*Straat**

S L van Alterenlaan

*Nr**

27

*Toev.**

*Postcode**

3413 MJ

*Woonplaats**

Jaarsveld

Situering

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Lopik

*Sectie**

F

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

1495

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

HOOFDGEBOUW (Huis te Jaarsveld). Op het voorterrein iets bezijden de as van het kasteleiland ligt het blokvormige hoofdgebouw bestaande uit een verdiepingloos pand uit 1759-1760, een tuinhuis uit 1839 en een vleugel van twee bouwlagen uit 1867. Het op rechthoekige grondslag uit baksteen opgetrokken pand heeft een donkere plint en een met Oud Hollandse pannen gedekt omgaand schilddak met gemetselde hoekschoorstenen (voorzijde), terwijl het op vierkante grondslag opgetrokken tuinhuis, dat deel uitmaakt van het rechthoekige bouwlichaam, overkapt wordt door een met leien gedekt gebogen tentdak bekroond door een pinakel. De regelmatig ingedeelde voor- en achtergevel hebben door de aanbouw uit 1867 (noordoost) een a-symmetrische aanblik gekregen. De indeling van de lijstgevel aan de voorzijde bestaat uit een geprofileerde toegangsdeur waarboven bovenlicht met ruitvormige roedenverdeling rondom een rond, bolvormig glas (lamp). De toegangspartij is gevat in een houten omlijsting en wordt geflankeerd door twee meerruits schuifvensters met luiken. Links hiervan een dubbele glazen tuindeur met houten bovenstuk waarin het wapen van Jaarsveld is aangebracht (thans uitgevoerd in kunststof). De achtergevel heeft een vrijwel identieke indeling van een toegangsdeur met bovenlicht geflankeerd door twee meerruits schuifvensters met luiken en twee dakkapellen. Rechts daarvan het tuinhuis met omlijste tuindeur en een zesruits verdiepingsvenster met persiennes. De 19de-eeuwse noordoostgevel bestaat uit twee bouwlagen met rozetvormige muurankers en een regelmatige indeling gevormd door drie traveeën met zesruits

schuifvensters voorzien van persiennes en twee deuren. Links daarvan het tuinhuis met twee onregelmatig geplaatste meerruitsvensters voorzien van persiennes en een vensterlicht met luik. Tegen de zuidwestgevel een gemetselde steunbeer, een groot meerruitsvenster met luiken en drie dakkapellen. In het INTERIEUR is ondermeer van belang de vrij gaaf bewaarde 18de-eeuwse indeling gevormd door een smalle gang als oorspronkelijke middenas met rechts daarvan twee kamers, aangekleed met lambriseringen, houten plafonds (in voorkamer balkenplafond, in achterkamer en gang een houten plafond met profiel) en in de voorkamer een marmeren, rijk gedecoreerde schouw met boezem. Bij de uitbreiding in 1867 is de trappartij in de achterkamer verplaatst.

Waardering

HOOFDGEBOUW (Huis te Jaarsveld) van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de eenvoudige 18de-eeuwse architectonische vormgeving met 19de-eeuws tuinhuis en aanbouw;
- vanwege de vrij gaaf bewaarde 18de-eeuwse plattegrond en aankleding;
- vanwege de kenmerkende ligging binnen de tuin- en parkaanleg;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

Monumentnummer*: 511208

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 14 september 1999
Kadaster deel/nr: 82835/40

Complexnummer

511206

Complexnaam

Huis te Jaarsveld

Woonplaats*

Jaarsveld

Gemeente*

Lopik

Provincie*

Utrecht

Straat*

S L van Alterenlaan

Nr*

27

Toev.*

Postcode*

3413 MJ

Woonplaats*

Jaarsveld

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

Lopik

Sectie*

F

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

664

Lopik

F

1254

Lopik

F

1253

Lopik

F

1494

Lopik

F

1495

Lopik

F

657

Lopik

F

658

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Huis te Jaarsveld. De structuur van de aanleg wordt bepaald door de middeleeuwse dubbele, rechthoekige grachtenstructuur rondom het kasteleiland en de voorburcht. De grachten zijn onderling gescheiden door houtsingels. Achter het huis staan vier kanonskogels, die in de gracht zijn gevonden, daterend uit de tijd van de Hoekse en Kabeljauwse twisten. De oude met eiken beplante dwarslaan tussen het voorterrein en de voorburcht, oorspronkelijke toegangslaan, is thans nog gaaf aanwezig. Van de brug naar de voorburcht resteren alleen de bakstenen fundamenteën.

Waardering

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Huis te Jaarsveld van algemeen belang:

- vanwege de middeleeuwse grachten-en singelstructuur;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- als vrij gaaf bewaard voorbeeld van een omgrachte burcht met voorburcht;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke samenhang met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

Monumentnummer*: 511209

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 14 september 1999
Kadaster deel/nr: 82835/18

Complexnummer

511206

Complexnaam

Huis te Jaarsveld

*Woonplaats**

Jaarsveld

*Gemeente**

Lopik

*Provincie**

Utrecht

*Straat**

S L van Alterenlaan

*Nr**

27

*Toev.**

A

*Postcode**

3413 MJ

*Woonplaats**

Jaarsveld

Situering

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Lopik

*Sectie**

F

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

1495

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

KOETSHUIS. Ten noordoosten van het hoofdgebouw bevindt zich een koetshuis annex stal uit 1843, die in 1867 is voorzien van een nieuwe voorgevel. Het op rechthoekige grondslag opgetrokken bakstenen pand bestaat uit één bouwlaag onder een met Oud-Hollandse pannen gedekt zadeldak. De klokgevel aan de voorzijde heeft een houten inrijddeur met segmentvormig bovenlicht met roedenverdeling en daarboven een luik met halfrond bovenlicht eveneens met roedenverdeling. In de top een wijzerplaat en op de nokeinde een windvaan. Aan weerskanten van de inrijddeur hardstenen stootblokken. In de achtergevel een stalvenster en een rozetvormig venster. Twee getogde deuren en een groot stalvenster in de linker zijgevel en twee stalvensters in de rechter zijgevel.

Waardering

KOETSHUIS van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de architectonische vormgeving;
- als karakteristiek en functioneel onderdeel;
- vanwege de visuele relatie met het hoofdgebouw;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

Koetshuis(L)

Monumentnummer*: 511210

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 14 september 1999
Kadaster deel/nr: 82834/139

Complexnummer

511206

Complexnaam

Huis te Jaarsveld

*Woonplaats**

Jaarsveld

*Gemeente**

Lopik

*Provincie**

Utrecht

*Straat**

S L van Alterenlaan

*Nr**

27

*Toev.**

*Postcode**

3413 MJ

*Woonplaats**

Jaarsveld

Situering

Bij

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Lopik

*Sectie**

F

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

657

Lopik

F

1495

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

DAM MET TOEGANGSHEK. Huis te Jaarsveld is toegankelijk middels een dam, die aan weerszijden is opgesloten door steunmuren van metselwerk waarin een U-vormig muuranker. De muren zijn afgewerkt met natuurstenen afdeksloven. Restauratie 1983. Op de dam staat een 18de-eeuws smeedijzeren spijlenhek voorzien van vlamvormige punten. Het hek bestaat uit twee stijlen bekroond door kroontjes waartussen, onder een rondboogvormige doorgang, dubbele hekvleugels. Zijstukken aan weerskanten.

Waardering

DAM MET TOEGANGSHEK van algemeen belang:

- vanwege de markering van de toegang tot de buitenplaats;
- vanwege de rijke vormgeving van het 18de-eeuwse hek;
- vanwege de ornamentele waarde; - vanwege de ensemblewaarde.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 511211

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 14 september 1999
Kadaster deel/nr: 82834/145

Complexnummer

511206

Complexnaam

Huis te Jaarsveld

*Woonplaats**

Jaarsveld

*Gemeente**

Lopik

*Provincie**

Utrecht

*Straat**

S L van Alterenlaan

*Nr**

27

*Toev.**

*Postcode**

3413 MJ

*Woonplaats**

Jaarsveld

Situering

Bij

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Lopik

*Sectie**

F

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

1495

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

HEK. Ter afsluiting van de dwarslaan aan de zuidwestzijde van de aanleg staat een 18de-eeuws ijzeren spijlen hek bestaande uit twee stijlen op vierkante grondslag waartussen een dubbel hek met zijstukken.

Waardering

HEK van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de vormgeving;
- vanwege de ornamentele waarde;
- als functioneel element.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 511212

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 14 september 1999
Kadaster deel/nr: 82834/128

Complexnummer

511206

Complexnaam

Huis te Jaarsveld

*Woonplaats**

Jaarsveld

*Gemeente**

Lopik

*Provincie**

Utrecht

*Straat**

S L van Alterenlaan

*Nr**

28

*Toev.**

*Postcode**

3413 MJ

*Woonplaats**

Jaarsveld

Situering

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Lopik

*Sectie**

F

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

664

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

JAGERSHUIS MET STAL. Aan de zuidwestsingel ligt een boerderij, het zogenaamde jagershuis, in oorsprong daterend uit de derde kwart van de 17de eeuw, in de 18de eeuw uitgebreid met een smalle aanbouw aan de noordwestzijde en een uitgebouwde kamer aan de zuidoostzijde en in de 19de eeuw naar het noordoosten toe verlengd, waardoor het huis een boerderijtje werd. Restauratie 1984. Het bakstenen pand met donkere plint is gebouwd op rechthoekige grondslag onder een met riet gedekt zadeldak met wolfseind (noordoostgevel). Vensters onder ontlastingsbogen (korfbogen). Op het erf een negentiende-eeuwse schuur op rechthoekige grondslag opgetrokken uit baksteen onder een met riet gedekt zadeldak.

Waardering

JAGERSHUIS MET STAL van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- als functioneel onderdeel van het kasteel;
- vanwege de ensemblewaarde;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registregegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Woningen en woningbouwcomplexen

Dienstwoning(K)

Monumentnummer*: 511213

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 14 september 1999
Kadaster deel/nr: 82834/135

Complexnummer

511206

Complexnaam

Huis te Jaarsveld

*Woonplaats**

Jaarsveld

*Gemeente**

Lopik

*Provincie**

Utrecht

*Straat**

S L van Alterenlaan

*Nr**

28

*Toev.**

*Postcode**

3413 MJ

*Woonplaats**

Jaarsveld

Situering

Bij

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Lopik

*Sectie**

F

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

1254

Jaarsveld

B

3174

Lopik

F

664

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

BRUG. De toegang tot het jagershuis wordt gevormd door een 18de-eeuwse bakstenen boogbrug voorzien van twee bogen met muurankers in het metselwerk en hardstenen hoekblokken.

Waardering

BRUG van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- als functioneel onderdeel;
- vanwege de ensemblewaarde.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Brug(L)